

Aigües tèrboles

La guerra que ofega quatre milions de catalans. La distribució del servei a l'Àrea Metropolitana de Barcelona presenta greus i injustificables anomalies. Les tarifes d'Agbar, amb contracte sense concurs, són el doble de cares que les que paguen els madrilenys.

Temps eren temps quan l'aigua era gratuïta als domicilis. Avui, en la seva condició de bé escàs i mal distribuït, és motiu de preocupació i debat arreu del món i són moltes les publicacions de referència que dediquen suplementos monogràfics a les necessitats, als abusos i discriminacions que pateix una tercera part del Planeta. A casa nostra, el fet que les tarifes varien en funció de l'empresa que opera en el lloc de residència de l'usuari, que en la majoria del casos no pot triar proveïdor, ha aixecat una viva polèmica amb les queixes dels consumidors com un clam de fons.

“Les concessions administratives a favor de particulars que exploten serveis públics amb ànim de lucre són, per definició, èticament i legalment limitades en el temps i han d'estar sotmeses a una data de caducitat i expiració”, diu l'advocat, escriptor i comentarista polític Francesc Sanuy. “Tanmateix, hi ha sovint empreses concessionàries que demostren una gran habilitat i capacitat a l'hora d'aconseguir pròrrogues, atorga-

des per uns poders públics benivolents i sorprenentment disposats a perpetuar un sistema que hauria de ser temporal, conjuntural i s'hauria de poder rescatar o sotmetre a nova licitació al millor postor al final del termini establert. Però, potser el cas més remarcable és el d'Agbar, que ja fa prop de 140 anys que té adjudicat el gran negoci de l'aigua al cap i casal de Catalunya.”

Tot va començar el 1867 amb la creació de la Compagnie des Eaux de Bar-

celone, societat domiciliada a Lieja (Bèlgica). Malgrat la normativa que obliga a renegociar les concessions per concurs públic, l'empresa que avui controlen Suez i La Caixa ha fortificat el seu monopoli des de mitjan segle XIX fins a la primèria del XXI. Dels trenta-quatre municipis de l'Àrea només n'hi ha set que treballin amb un altre subministrador. Cal tenir present que la llei de Contractes Públics del 1999 va establir concessions màximes de cinquanta

anys amb caràcter retroactiu. L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, per exemple, té un contracte que expirava el gener del 2005 i volia convocar un nou concurs, però l'Entitat Metropolitana que presideix José Cuervo s'hi va oposar i, ans al contrari, va expressar el propòsit de convocar un concurs que englobi el conjunt de l'àrea metropolitana. Això, naturalment, topa amb les compensacions que reclamen empreses com FCC-Aqualia que tenen adjudicat el servei a Sant Vicenç dels Horts, Sant Andreu de la Barca i Molins de Rei. La Corporació Metropolitana i Agbar van acordar amistosament una pròrroga de cinquanta anys del contracte amb la contrapartida de dur a terme unes inversions de cara al 1992.

El consum d'aigua mineral a l'estat espanyol, i molt especialment a Catalunya, s'ha incrementat espectacularment. De 1970 a 2002 s'ha multiplicat per 21 i ha assolit unes vendes de 3.860 milions de litres. L'explicació que en fa Agbar és que ha pujat el nivell de vida dels ciutadans catalans, cosa que, òbviament, significa reconèixer que la qualitat de l'aigua no ha millorat al mateix ritme. També es donen les culpes a la publicitat de l'aigua mineral, que associa el producte amb la salut, la vitalitat i el bon aspecte.

En tot cas, més de la meitat de la població de Catalunya està subjecta a la tarifa mitjana d'Agbar, que és de 0,92 euros per metre cúbic. Quan el servei el donen empreses públiques, la tarifa es

mou entre 0,68 i 0,72 euros. I quan es tracta de l'empresa Aqualia, la tarifa és de 0,71. Al greuge se li afegeix la injúria. Aigües de Barcelona va anunciar en plena campanya electoral al Parlament català un augment de la factura, i argumentava com a excusa l'entrada en funcionament de la nova planta dessaladora del Prat de Llobregat. Això sí, serà un augment "assumible i raonable", segons assegurava el director general d'Agbar a Catalunya i Balears, Leonard Carcolé.

L'anterior president de la Generalitat, Pasqual Maragall, va anunciar el 5 d'octubre del 2004 que el Govern pensava aprovar la nova llei d'ordenació territorial, una normativa que incorporava el nou ens metropolità per reconstruir la Corporació Metropolitana de Barcelona, dissolta el 1987 pel govern de Convergència i Unió. Alguns alcaldes metropolitans demanaren una llei que recuperés el nou ens de gestió, però Maragall respongué argumentant la impossibilitat de crear una llei específica per a la zona i defensà la inclusió de l'esmentat ens a la nova ordenació territorial, una decisió que fou acceptada de mala gana pels regidors.

La nova llei d'ordenació territorial no s'aprovarà mai, en opinió del coordinador del grup municipal de CiU a l'Ajuntament de Barcelona, Joan Puigdollers. Segons el regidor, en el tema de l'aigua hi entren dos factors diferenciats: un de tècnic i polític l'altre. D'acord amb el seu punt de vista, el primer

no presenta problemes atès que l'abastiment del servei d'aigua és correcte així com les tarifes. Pel que fa al polític, accepta que les queixes tenen el seu fonament. Malgrat que no explicita les raons per les quals no es farà mai la llei, tot apunta que a ningú no li interessa un contrapoder com el d'una Corporació Metropolitana, que ja fou desmantellada pel Govern Pujol. En el cas català compren 36 municipis que representen només el 2% de la superfície de Catalunya, però en canvi, concentra un 46% de la població.

I què passa amb les empreses del sector? Davant la inanició dels ajuntaments, estan legitimades per interès competitiu en la concessió del servei mitjançant un procés licitatori. Hi ha ajuntaments que optaren al seu dia per la concessió pública mitjançant el sistema de lliure concurrència. Els resultats són que en aquests municipis el preu de l'aigua és més baix, s'han creat oficines d'atenció a l'usuari, s'han establert cànonns pels ajuntaments, el servei disposa d'una estructura pròpia i l'aigua per a ús municipal és gratuïta. "El monopoli, que fa 142 anys que dura, no ha estat mai adjudicat per concurs", és el comentari d'un batlle, tot fent referència als "poders fàctics de la plutocràcia". De mitjana, la factura d'Agbar per a una família barcelonina duplica en import a l'equivalent de Madrid i és la segona més cara a l'estat espanyol.

Roger Jiménez

Breus

Catalunya perdrà 813 milions dels fons estructurals europeus

Entre el 2007 i el 2013, Catalunya deixarà en el camí el 40% del pressupost que ha rebut entre el 2000 i el 2006 dels fons estructurals europeus, una quantitat que un informe de perspectives financeres elaborat per Foment del Treball calcula en 813 milions d'euros. També s'apunta que perdrà una part important dels fons de cohesió, que es destinen a finançar infraestructures de transport i medi ambient. Foment s'ha mostrat preocupat perquè el nou escenari financer repercuteixi en les infraestructures que Catalunya necessita i en un fre en la re-

cerca i la innovació tecnològica. També s'apunta que es podrien crear tensions entre comunitats autònomes. Els territoris més afectats, segons la patronal, serien el País Valencià, Castella i Lleó i les Canàries.

Setmana moguda a Endesa

Caja Madrid, que té el 10% de l'elèctrica, ha pactat amb E.ON la gestió de la futura Endesa. Tots dos han acordat que E.ON actuarà com si tingués el 10% més del que pugui obtenir a l'opa. La maniobra de Caja Madrid permet fer pinya amb E.ON davant el bloc Acciona-Enel, que sumen el 46%. A l'hora de fer valer els drets de vot a la junta, tots dos blocs sumarien un 20% contra un altre 20%. Segons l'entitat madrilenya, aquest pacte és l'única garantia de futur i de governabilitat per a l'elèctrica i el seu desenvolupament. El Govern espanyol ha denunciat aquest pacte.